

dog oplyses, at en række af midlernes aktive indholdsstoffer anses for at være kræftfremkaldende og derfor må mistænkes for at kunne have en skadende effekt på fostret. Yderligere er der undersøgelser, som påviser nedsat forplantningsevne hos mandlige arbejdere beskæftiget med sprøjtning med bekæmpelsesmidler.

Der skal i øvrigt gøres opmærksom på, at arbejdsmiljølovgivningen sidestiller mænd og kvinder og derfor i dag ikke indeholder særbeskyttelse af gravide kvinder.

Det fremgår desuden, at lov om dagpenge ved sygdom og fødsel siden 1. januar 1981 har givet mulighed for tildeling af dagpenge til gravide, når arbejdets særlige karakter medfører risiko for fosteret (dagpengelovens § 33, stk. 5).

Endelig fremgår det, at det er de sociale myndigheder, der administrerer dagpengeloven, og at der efter sikringsstyrelsens cirkulære herom er mulighed for at høre bl.a. Arbejdstilsynet.

I de sager, direktoratet får forelagt, udarbejdes der en risikovurdering på grundlag af dels detaljerede oplysninger om den gravides arbejdssituation – herunder oplysninger om eksponeringens art og omfang – og dels viden om stoffernes fosterskadende effekt.

Det kan oplyses, at dagpengelovens § 33, stk. 5, kun er blevet anvendt i begrænset omfang i forbindelse med udsættelse for bekæmpelsesmidler.

Da årsagen hertil bl.a. kan være ringe kendskab til dagpengereglerne eller stofferne mulige fosterskadende effekter, kan det oplyses, at direktoratet har meddelt Sikringsstyrelsen, at man er interesseret i at deltage i en undersøgelse af muligheden for udarbejdelse af informationsmateriale om arbejdsmiljø og fosterskaderisici generelt. Derudover følger direktoratet inden- og udenlandske undersøgelser og initiativer med henblik på at samle den nødvendige dokumentation til en eventuel generel regulering af reproduktions-skadende stoffer, dvs. stoffer, der kan forårsage skader såvel inden som efter befrugtningen.

Ordningen hviler således på frivillighed og en individuel risikovurdering i stedet for et

egentligt forbud.

Uddannelse af brugerne

I forbindelse med forslaget om krav om uddannelse har udvalget spurgt om, hvad det vil koste, hvis alle brugere skal på kursus, og om der er kapacitet til at afvikle kurserne.

Hertil kan oplyses, at såfremt kurset opbygges efter samme model som de eksisterende specialarbejderkurser, vil et kursus koste ca. 4.000 kr. pr. deltager. Lægges hertil kursusmaterialer m.v., vil kursusvirksomheden for ca. 50.000 kursusdeltagere (fordelt på 4 kursusår) koste i alt (1984) ca. 203 mill. kr.

Hvis kursisterne skal erstattes af en vikar, der udfører deres daglige arbejde, medens kurset gennemføres, er vikarordningen beregnet til ca. 260 mill. kr.

Det er imidlertid direktoratets indtryk, at der ikke vil blive tale om reelle omkostninger, der bare tilnærmelsesvis kommer op på de anførte tal. Dette skyldes flere faktorer; de to vigtigste er:

- En del af de 50.000 brugere har allerede i dag taget relevante kurser.
Det er ikke muligt at få oplyst hvor mange.
- En vikarordning vil kun blive relevant for en lille del af de 50.000, idet meget sprøjtearbejde er »løsarbejde i højsæsonen«. Det er endvidere meget sandsynligt, at især arbejdsgivere, der anvender sprøjtemidler, vil deltage i kurser på tidspunkter, der ikke gør det nødvendigt at ansætte vikarer.

Ifølge direktoratet for arbejdsmarkedsuddannelserne udbydes der inden for »det grønne område« i dag 4 specialarbejderkurser vedrørende brug af bekæmpelsesmidler, hvori også sikkerheds- og sundhedsaspekter indgår. Kursernes indhold fastlægges af Brancheudvalget for Jordbrugets Arbejdsmarkedsuddannelser.

Med hensyn til kursuskapacitet er det endvidere ifølge direktoratet for arbejdsmarkedsuddannelserne muligt at iværksætte det omtalte 80 timers kursus, såfremt de nødvendige midler til faglærere, kursusmaterialer og drift bevilges.